

Pedagogisch werkplan 2017-2018

Kindcentrum de Berenboot

Adres locatie: Schoolstraat 4
Telefoonnummer: 0297-348090

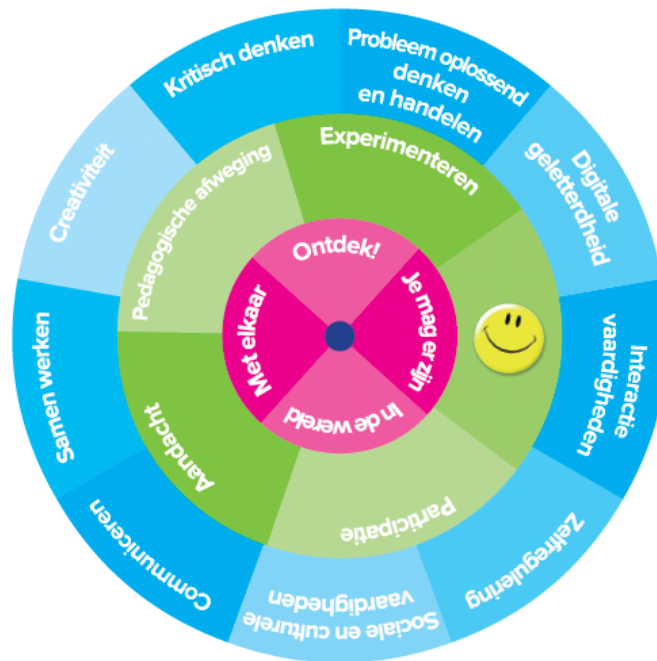
Adres Kinderopvang Solidoe

Zwarteweg 103
1431 VK Aalsmeer
Tel. 0297-729710
www.Solidoe.nl

Aalsmeer, januari 2018

Inhoud

Accommodatie en inrichting	4
Omvang:	4
Slaapruijnte:	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Je mag er zijn bij deBerenboot	7
Overdracht	8
Dagritme	8
Speelplekken voor drukke , rustige activiteiten	8
Ontdek bij de Berenboot.....	9
Buiten	10
Uitstapjes	10
Ontwikkelen eigen identiteit	11
Met elkaar bij de Berenboot.....	11
Emoties en gevoel	11
Kinderparticipatie.....	11
In de wereld bij de Berenboot.....	12
Samenspelen.....	12
Spelen bij de andere groep	12

Solidoe in de praktijk

We hebben onze Pedagogische visie vertaald naar twee plannen; Algemene pedagogiek, deze geldt voor alle locaties en is te vinden op de [website](#). Het plan Solidoe in de praktijk, dat u nu leest is onze pedagogische visie nader uitgewerkt aan aangepast aan elke locatie afzonderlijk.

De pedagogische visie van Solidoe hebben we zichtbaar gemaakt d.m.v. de pedagogische borden. Omdat we graag willen laten zien waar we voor staan.

- De 1^e roze cirkel, hierop staan de vier basisdoelen uit de Wet Kinderopvang vertaald naar termen passend bij Solidoe. Je mag er zijn, Ontdek, Met elkaar, In de wereld.
- De 2^e groene cirkel, hierop staan de doelen van Solidoe .
- De 3^e blauwe cirkel staan de competenties van de 21ste eeuw.

Solidoe in de praktijk is geschreven vanuit de vier basisdoelen uit de 1^e cirkel; Met elkaar, Ontdek, Je mag er zijn, In de wereld. Deze termen vindt u ook terug in ons kindbeeld; Een kind is zichzelf, sociaal, creatief en nieuwsgierig. Vanuit ons kindbeeld vullen wij onze taak als organisatie voor kinderopvang in. Die zien we als aanvulling op de opvoeding door de ouders.

Solidoe in de praktijk is een leidraad voor de pedagogisch medewerkers bij de uitvoering van hun werk. Daarnaast maakt het voor u en de kinderen duidelijk wat u kunt verwachten van de opvang.

Accommodatie en inrichting

Kindcentrum De Berenboot is gevestigd in een monumentaal pand wat geheel voldoet aan de eisen die gesteld worden voor kinderopvang. Er is een groot buitenplein en veel binnen speelruimte. Voorjaar 2018 wordt het buitenplein opgeknapt en wordt het een groene buitenruimte met veel uitdaging en speelmogelijkheden.

De Berenboot ligt in Aalsmeer centrum, midden tussen de winkels en bedrijven. Basisschool Samen Een ligt aan de overkant van de straat wat de samenwerking ten goede komt en voor de BSO kinderen is het een makkelijke overstap van school naar de BSO. Zorgcentrum Aalsmeer ligt om de hoek, hier gaat om de week een groepje kinderen naar toe om samen met de bewoners leuke activiteiten te doen.

Openingstijden:

Kindcentrum de Berenboot is geopend van 7.00-18.30 uur.

De dagopvang groepen zijn 52 weken per jaar geopend van maandag t/m vrijdag van 7.00-18.30 uur

De buitenschoolse opvang is (in schoolweken) open op maandag, dinsdag en donderdag van 15.15-18.30 uur en op woensdag en vrijdag van 12.00-18.30 uur (in de schoolweken). In de schoolvakanties en op roostervrije dagen van school is de BSO geopend van 8.15-18.30 uur. Voor 2018 is er de mogelijkheid dat er een het continu rooster wordt ingevoerd.

De peuteropvang groep is 52 weken per jaar geopend van 7.30-13.30 uur, de kinderen die een gesubsidieerde plek hebben komen 40 weken van 8.30-12.00 uur.

De Berenboot is met uitzondering van de officiële feestdagen en de vrijdag na Hemelvaart alle dagen open.

De dag voor kerst en op oudejaarsdag is de locatie open tot 16.00 uur.

Omvang:

Naam groep	Leeftijd kinderen	Maximaal aantal kinderen	Aantal pedagogisch medewerkers
De Matroosjes	0-1.5 jaar	9	2
De Kapiteintjes	0-4 jaar	12	2
De Ontdekkertjes	0-4 jaar	12	2
De Reddertjes	1.5-3 jaar	11	2
De Piraatjes	2.5-4 jaar	16	2

De Koksmaatjes	2-4 jaar	16	2
De Duikboot	4-12 jaar	20	2
De Zeilboot	4-12 jaar	10	1

Flexopvang:

Bij de Kapiteintjes en de Ontdekkertjes is de mogelijkheid om Flexopvang af te nemen. Ouders vragen 2 weken van te voren de gewenste dagen aan via de afdeling Planning en Plaatsing. komt er een aanvraag voor het 13^e kind dan wordt er een extra pedagogisch medewerker ingezet.

Met de ouders van deze kinderen is afgesproken dat het welzijn van het kind boven de beschikbaarheid op de groep en de wens van de ouder gaat. Als het kind niet goed reageert op flexibel komen dan gaan we met de ouders in gesprek om te kijken of er bijvoorbeeld een combi gemaakt kan worden tussen deel flexibele en deel reguliere opvang.

Slaapruijnte:

In elke slaapruijnte is een thermometer aanwezig. De temperatuur van de slaapruijnte mag niet lager zijn dan 15 °C en niet hoger dan 25 °C.

Elke groep heeft een slaapkamer grenzend aan de groep

De Matroosjes hebben een slaapkamer met in totaal 13 slaappleaatsen

De Reddertjes hebben 11 slaappleaatsen

De Kapiteintjes hebben 14 slaappleaatsen

De Ontdekkertjes hebben 12 slaappleaatsen

De Piraatjes hebben 7 slaappleaatsen

Alle kinderen hebben een eigen bedje. Dit bedje delen ze met een kind dat op andere dagen komt. Ieder kind heeft een eigen onderlaken, herkenbaar aan de kleur.

We gebruiken gesloten bedjes, de zogenaamde hoogslapers.

Bij de Piraatjes slapen de kinderen op een stretcher. Bij de baby's worden de bedjes kort opgemaakt met een dekentje en de kinderen tot ongeveer 2 jaar gaan naar bed in een dunne slaapzak. In de slaappleaatsen maken we gebruik van een beeldbabyfoon om te horen en te kunnen zien of de kinderen wakker zijn. Op deze manier is er voldoende toezicht voor de pedagogisch medewerkers. Als een kind niet fit is of er is een nieuw kind op de groep wordt er vaker gecontroleerd. Tijdens het naar bed brengen blijft de slaapkamerdeur open staan.

VVE op locatie:

Peutergroep de Koksmaatjes werken met het VVE-programma Piramide. Deze gecombineerde groep bestaat uit maximaal 16 kinderen.

De peuteropvang groep heeft drie 'soorten' pleaaatsen:

1. Een deel van de kinderen, vanaf 2 jaar, valt onder de Wet Kinderopvang en kunnen gebracht worden tussen 7.30 uur en 9.00 uur en gehaald worden tussen 13.00 uur en 13.30 uur gedurende 52 weken per jaar.
2. Peuterspeelzaal kinderen, in de leeftijd vanaf 2.3 jaar, deze kinderen komen twee ochtenden per week van 8.30 uur tot 12.00 uur, gedurende de 40 schoolweken.
3. En er zijn kinderen die met een indicatie van het consultatiebureau het uitgebreide VVE-programma volgen. Deze kinderen komen vanaf 2.3 jaar gedurende de 40 schoolweken 3 ochtenden van 8.30 uur tot 12.00 uur.

Bij de dagopvang groepen wordt gewerkt met de thema's van Piramide. Dit programma richt zich spelenderwijs op extra ondersteuning en aanbod, vooral op stimulering van de taalontwikkeling van jonge kinderen. Ook is er aandacht voor de sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling. Als een kind 3 jaar en 10 maanden is wordt de peuterestafette ingevuld, deze wordt met de ouder besproken en vervolgens overgedragen aan de basisschool. Wij vragen hiervoor toestemming aan ouders. De eventuele geïndiceerde kinderen worden overgedragen via een zogenaamde 'warme overdracht'

Gastvrouw

Op locatie de Berenboot is op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag ochtend een gastvrouw aanwezig. Zij vervult ondersteunende werkzaamheden zoals: licht huishoudelijke werkzaamheden, het verzorgen van de lunch voor de kinderen, het in en uitruimen van de vaatwasmachines, het bestellen en opruimen van de boodschappen, het verzorgen van de was en het opmaken van de bedden.

Medewerker in opleiding

Op deze locatie hebben we op dit moment een medewerker in opleiding. Zij volgt de PW opleiding en zit in het derde jaar van haar opleiding. Op maandag en dinsdag is zij aanwezig bij het kinderdagverblijf. De opbouw van de formatieve inzet van de medewerker in opleiding kunt u opvragen bij de vestigingsmanager.

3 uursregeling:

Conform het convenant kwaliteit is het toegestaan per dag gedurende maximaal drie uur af te wijken van de beroepskracht-kind-ratio. Dit doen wij op de volgende tijden:

- tussen 8.00-9.00 uur
- tussen 13.15 en 14.15 uur
- tussen 16.30-17.30 uur

Achterwacht:

Als achterwacht is de vestigingsmanager standby. In noodgevallen kan ook altijd het Centraal kantoor gevraagd worden. Bij langdurige afwezigheid van de vestigingsmanager is de manager van de Dolfijn het contactpersoon. Aan het begin en aan het eind van de dag zijn er altijd meerdere medewerkers aanwezig.

4 ogenprincipe (KDV/PO)

Het 4-ogen principe betekent dat er altijd minimaal twee volwassenen, in een bepaalde vorm, toezicht moeten houden op kinderen van 0 tot 4 jaar in kinderdagverblijven en de peuteropvang.

Locatie specifieke afspraken over het 4-ogen principe:

Afspraken over (gedeeltelijk) alleen werken

Bij de Berenboot zijn twee verticale groepen, 1 babygroep, 1 dreumesgroep, een peutergroep, een peuteropvang groep en 2 BSO groepen.

Aan de randen van de dag kan het zijn dat er 1 collega op de groep staat. De camera's, de vele ramen, de open deuren zorgen ervoor dat iedereen gezien kan worden.

De pedagogisch medewerkster kan vervolgens hulp vragen bij de andere groep als daar behoefte aan is. De collega's komen geregeld bij elkaar langs op de groep om te kijken of alles goed gaat en of er hulp nodig is.

Om 7.00 uur starten 3 pedagogisch medewerkers, op elke etage 1 pm'er voor beide groepen. Om 7.30 uur komen de andere collega's die een vroege dienst hebben en gaat iedereen naar zijn eigen groep. De collega's met een late dienst beginnen om 9.00 uur. De groepen waar geen direct toezicht kan zijn hebben een camera zodat daar toezicht gehouden kan worden op afstand. Aan het einde van de dag (17.45 uur) sluiten er 3 collega's van de dagopvang (1 van elke etage) af.

De monitoren waarop de camera's te zien zijn staan in kantoor van de vestigingsmanager en bij de Kapiteintjes, de groep waar altijd iemand aanwezig is.

In de vakantieperiode kan er bij weinig kinderen op de locatie voor gekozen worden om de twee groepen van een etage samen te voegen. Dit gebeurt dan op de beneden etage bij de Matroosjes, op de midden-etage bij de Kapiteintjes en de bovenetage gaat naar de Piraatjes. De vaste medewerker gaat mee naar de groep en door de ouders wordt een andere/tweede stamgroep formulier ingevuld.

Voordat de pedagogisch medewerkster van de vroege dienst naar huis gaat, moeten alle praktische taken klaar zijn zodat de andere pedagogisch medewerkster alle tijd heeft voor de kinderen en de ouders die de kinderen komen ophalen. Bij de breng en haalmomenten van de kinderen vind een overdracht plaatst tussen de ouders en de pedagogisch medewerker. Wanneer de kinderen gebracht worden wordt er verteld hoe het met kind gaat en aan het einde van de dag wordt er besproken hoe de dag is verlopen, wat het kind en de groep die dag heeft gedaan en of er nog bijzonderheden zijn.

De Pedagogiek van Solidoe de Berenboot 0-13 jaar

1. Je mag er zijn; fysieke en emotionele veiligheid bieden

Je mag er zijn: fysieke en emotionele veiligheid bieden

We gaan op een invoelende manier met kinderen om en reageren op hun uitingen en gedrag. We tonen respect voor de zelfstandigheid van kinderen en hun wens om iets op hun eigen manier te doen, en we stellen grenzen en bieden structuur voor het gedrag van kinderen. Daardoor kunnen ze zich emotioneel veilig en geborgen voelen. De kinderen merken dat de medewerkers hen kennen en waarderen zoals ze zijn. De omgeving en wat daar gebeurt is duidelijk en overzichtelijk.

We maken onderscheid tussen onverantwoorde en verantwoorde risico's. We voorkomen onverantwoorde risico's, we beschermen kinderen tegen grote risico's en we leren hen hoe zij kunnen omgaan met verantwoorde risico's. Daardoor maken we het voor kinderen veilig. In deze veilige omgeving verzorgen we de kinderen, stimuleren we hun zelfstandigheid, doen we recht aan de verschillen tussen kinderen en dagen ze uit om andere mensen en nieuwe dingen te ontdekken

Je mag er zijn bij de Berenboot

Een goede start vormt een veilige basis voor het verdere verblijf op het kinderdagverblijf, de peuteropvang of BSO, daarom hechten wij veel belang aan een zorgvuldige wenperiode. Een kind (hoe klein het ook is) moet wennen aan de pedagogisch medewerksters, aan de ruimte en aan de andere kinderen. De pedagogisch medewerkers moeten een kind leren kennen en zijn of haar gewoonten ontdekken en meemaken. Daarnaast vinden wij het ook erg belangrijk dat de ouder zich prettig voelt op ons dagverblijf zodat je met een gerust hart naar het werk gaat.

Voor de wenperiode vindt er eerst een kennismaking plaats. De ouders maken kennis met de pedagogisch medewerkers van de groep, je hoort alles over de gang van zaken op het

kinderdagverblijf en we laten het gebouw zien. De ouders vertellen van alles over hun kind, over het voedingspatroon, slaapritme, knuffels, spenen en bijzondere gewoonten.

Voor het kinderdagverblijf gaat dit als volgt:

De eerste wendag is 2 uur en volgt aan het kennismakingsgesprek. Het gesprek wordt bij voorkeur om 8.30 uur gepland, daarna kan de ouder op de groep even een momentje blijven om te kijken hoe het gaat. Dan blijft het kind op de groep en de ouder gaat even weg waarbij het belangrijk is om duidelijk afscheid te nemen van het kind. Een kind mag verdrietig zijn als de ouder weg gaat, wij geven dan extra aandacht en benoemen het gevoel.

De tweede wendag blijft het kind een halve dag volgens de afgesproken tijd.

De derde wendag is al bijna een hele dag, de ouder komt het kind dan rond vier uur ophalen. Wij gaan ervan uit dat een kind in ongeveer drie dagen gewend is. Dit kan natuurlijk iets meer of minder tijd vragen, de pedagogisch medewerksters overleggen dit met de ouders. Natuurlijk mag je altijd bellen om te vragen hoe het met je kind gaat (ook buiten de wenperiode!). Om ouders tegemoet te komen (vaak moeten ouders vanaf die datum weer aan het werk) proberen wij de twee korte wendagen te plannen in de week/weken vóór de plaatsing van een kind.

Bij de peuteropvang wordt tijdens de kennismaking de gang van zaken bij de Koksmaatjes besproken en wordt de ouders gevraagd naar de bijzonderheden van het kind.. Daarna zal de eerste dag worden besproken, wordt het een hele ochtend of komt de ouder bijvoorbeeld om 11.30 zodat de ochtend niet te lang wordt.

Bij de BSO Het is gebruikelijk dat het kind ook bij het kennismakingsgesprek aanwezig is om te zien waar hij/zij straks gaat spelen en voor de pedagogisch medewerker is het belangrijk om kennis te maken met het kind zodat zij straks bij school het kind kunnen ophalen. Bij de BSO worden in principe geen wendagen ingepland.

Overdracht

Als de ouder zijn/haar kind komt brengen is het voor ons fijn als er even tijd is om te horen hoe het thuis is gegaan. Zijn er bijzonderheden, heeft je kind goed gegeten en gedronken of zijn er zaken waar zorgen over zijn. De mondelinge overdracht is voor ons heel erg belangrijk aan het eind van de dag vertellen we graag wat je kind heeft gedaan heeft hij misschien voor het eerst in de zandbak gespeeld of een nieuw woordje gezegd., heeft je kind misschien iets gedaan voor het eerst? Gelopen, gekleurd of iets gezegd. We hopen dan ook dat er regelmatig tijd is om de dingen te bespreken die belangrijk en leuk zijn om te delen. De ouderportal biedt een nieuwe mogelijkheid van communiceren. We zien dit als belangrijke toevoeging. We zetten regelmatig iets in de portal uiteraard heeft de aandacht voor de kinderen onze hoogste prioriteit dus kunnen we niet dagelijks een update sturen.

Dagritme

Om kinderen zoveel mogelijk bij bekende pm'ers te laten starten, zorgen we er bij de Berenboot voor dat er op elke etage een medewerker om 7.00 uur begint, de andere vroege dienst van de etage komt om 7.30 uur. We begroeten alle kinderen bij naam en vragen hoe het met ze gaat, de kinderen gaan dan spelen. Als alle kinderen binnen zijn, dat is zo rond 9.00 uur, willen we beginnen met ons dagritme. We starten met fruit en water of thee. Zingen liedjes aan tafel en lezen een boek dat past bij het thema of dat is uitgezocht door een kind.

Speelplekken voor drukke, rustige activiteiten

Bij de Berenboot zijn de groepen zo ingericht dat de kinderen in verschillende hoeken kunnen spelen. In 2017 zijn de groepsruimtes geschilderd en is met behulp van een interieurdeskundige voor de kinderopvang gekeken naar de inrichting. Er worden rustige kleuren gebruikt en eenheid in het meubilair. Bijvoorbeeld hoge werkbanken waaraan de kinderen staand kunnen spelen en is er overzicht gecreëerd door het plaatsen van lage bakken waar de kinderen zelf speelgoed kunnen

pakken en de hoog opgehangen bakken waar bijvoorbeeld de scharen in zitten die de kinderen meestal onder toezicht gebruiken.

In 2018 wordt de buitenruimte opgeknapt, er komt een groene buitenruimte met veel ruimte om te ontdekken en te bewegen. Er worden verschillende hoeken gemaakt voor de verschillende soorten spel. Op deze manier kunnen de kinderen zelf kiezen voor rustig spel, uitdagend spel of iets wat met meerdere kinderen gedaan wordt.

De BSO heeft de beschikking over verschillende groepsruimtes, huiskamer, eetkeuken, atelier en chillkamer. De diverse ruimtes hebben elk een eigen functie, de kinderen zijn betrokken bij de inrichting en weten ook wat waar kan/mag. Zo is de chillkamer voor de oudste kinderen zij kunnen daar met elkaar muziek afspelen en op de computer werken. Dit is tot stand gekomen na overleg met de kinderen, zij hebben behoefte aan een plek waar de jongste kinderen niet komen.

De medewerkers vragen regelmatig aan de kinderen wat ze willen doen. Kleien, puzzelen, lezen, naar buiten. De kinderen leren zo dat hun mening belangrijk is en dat ze betrokken worden bij de keuzes die ze kunnen maken.

Bij de Berenboot 'werken' de medewerkers zoveel mogelijk samen met de kinderen. Zo kunnen en mogen de kinderen helpen met het dekken van de tafel en ook na het eten weer afruimen, een hoge toren maken van de bekers, naar de voorraadkamer lopen als bijvoorbeeld de kaas op is. Gedurende de dag wordt er met de kinderen besproken wat zij gaan doen, soms bedenkt de pm'er een activiteit en is het aan de kinderen de keus om wel of niet mee te doen. Kinderen komen ook zelf met de vraag om iets te gaan doen, dit kan bijna altijd gedaan worden. Als het niet direct kan wordt er afgesproken dat het bijvoorbeeld later op de dag kan omdat er dan meer tijd is..

2. Ontdekken: ontwikkelen van de persoonlijkheid

We dragen bij aan het ontwikkelen van de persoonlijkheid en het zelfvertrouwen van kinderen, en we helpen ze hun eigen unieke 'ik' te vinden, hun identiteit. Daar hoort bij dat we ze helpen om dingen zelf te bepalen, om veerkrachtig te zijn, zelfstandig te worden, zelfvertrouwen op te bouwen, zich waar nodig aan te passen en mee te bewegen, en hun creativiteit te uiten. Kinderen hebben een innerlijke drang om zich te ontwikkelen. Via spel ontdekken kinderen zichzelf en de wereld.

Onze medewerkers sluiten aan bij de interesse en belangstelling van de kinderen en dagen ze tegelijkertijd uit om hun grenzen te verleggen. We vinden het belangrijk dat kinderen zelf ervaren, uitproberen en ontdekken. We dagen kinderen spelenderwijs uit om hun vermogen tot bewegen te ontwikkelen (motoriek) en ook hun vermogen om te leren omgaan met taal en creativiteit (cognitieve vaardigheden). Op die manier leren ze zelfstandig te worden.

Ontdekken bij de Berenboot

Elke groep is ingericht met verschillende speelhoeken, waarvan de inhoud aangepast kan worden aan het thema. Het speelgoed wordt creatief ingezet, zoals buiten verven met water, de treinbaan van binnen ook eens buiten te gebruiken of met blote voeten schilderen. Daarnaast gebruiken we kosteloos materiaal bv. voor creatieve activiteiten.

Op de bovenetage is een gymzaal ingericht, hier kunnen we dansen, tik-spelletjes doen, dansen en met bijvoorbeeld hoepels spelen. Er gaat altijd een pedagogisch medewerker met de kinderen mee naar de gymzaal, soms met de hele groep maar kan ook met een klein groepje en dan blijft de collega met de andere kinderen in de groep. We vinden het leuk om met 2 groepen tegelijk naar de gymzaal te gaan omdat het leuk is voor de kinderen om samen te spelen met de kinderen van de andere groep.

Voor 2018 ligt er een plan om een gymdocent wekelijks te laten komen om de kinderen te laten bewegen en dansen. Kinderen vinden bewegen erg leuk en het is samen met gezonde voeding belangrijk voor de motorische ontwikkeling.

Kinderen wordt geleerd dat het niet erg is om fouten te maken, er wordt niet gelachen om een fout, proberen is leren. De pedagogisch medewerkers bieden dan ook de ruimte om te leren en te experimenteren. Als 2 kinderen tegelijk met iets willen spelen kan dit niet altijd, bijvoorbeeld samen met 1 auto rijden. Wij laten de kinderen dit zoveel mogelijk zelf oplossen, vragen of jij met de auto mag of afspreken dat je om de beurt gaat doen. Kunnen de kinderen dit nog niet zelf dan helpt de pedagogisch medewerker, of met het maken van afspraken of indien nodig door in te grijpen.

Kinderen vinden het fijn om groot te zijn en te helpen. Er zijn in de groepen dan ook veel momenten waarop de kinderen gestimuleerd worden. Zo kunnen ze datgene wat ze goed kunnen gebruiken om een ander kind te helpen.

De pedagogisch medewerkers hebben oog voor de verschillende spelbehoeftes van kinderen.

Kinderen die willen ravotten krijgen daar de ruimte en gelegenheid voor bijvoorbeeld buiten of in de gymzaal. Kinderen die graag helpen en verzorgen kunnen vaak helpen met de dagelijkse dingen zoals de tafel dekken of bij een baby helpen met het flesje geven. Hierdoor krijgt elk kind de ruimte om te doen wat zij interesse in hebben.

Speciaal voor de kinderen van 3 jaar en ouder is er een uitdagend spel aanbod zoals het spelen van gezelschapsspelletjes en creatieve activiteiten. Zo is er bij de Piraatjes een knutselhoek op kindhoogte, bij de Ontdekkertjes een hoge speeltafel waar kinderen zelf kunnen kiezen wat zij willen knutselen. Bij de Reddertjes wordt het knutselen meer met begeleiding gedaan omdat deze kinderen nog veel begeleiding nodig hebben.

Buiten

Bij de Berenboot streven we ernaar om elke dag naar buiten te gaan, ook met minder mooi weer. We hebben een grote bak met regenlaarzen staan en parapluutjes, hierdoor kunnen we in de plassen stampen en ervaren hoe het voelt in de regen.

In de zomer wordt gezorgd voor voldoende schaduw door middel van parasols, worden de kinderen ingesmeerd met zonnebrand en mogen de kinderen met blote voeten in de zandbak. Ook picknicken we op het gras en worden de badjes / watertafel gevuld met water en gaat de tuinsproeier aan.

Natuurlijk gaan de baby's mee naar buiten (niet bij slecht weer) zij kunnen de omgeving ontdekken door zich vrij te bewegen op het speciaal voor de jongste kinderen afgeschermd gedeelte, er liggen dan speelkleden waarop de baby's kunnen liggen. Op het baby pleintje is een lage zandbak waar de kinderen zelf in kunnen kruipen en ligt er speelgoed wat geschikt is voor de allerjongste kinderen.

Uitstapjes

Wanneer de kinderaantallen het toelaat (vaak in vakantieperiode) worden er uitstapjes gemaakt naar bijvoorbeeld de speeltuin, de winkels of we gaan de eendjes voeren en ontdekken de omgeving. We maken gebruik van wandelwagens waaraan de oudere kinderen zich kunnen vasthouden ook maken wij gebruik van een wandeltouw.

De BSO maakt met name in de vakantie periode uitstapjes naar bijvoorbeeld het bos, Stokkeland, de visvijver of een andere plek waar leuke dingen zijn te beleven. Voor de vakantie wordt met de kinderen besproken wat zij graag willen en uiteraard kan niet alles maar ook dat is met de kinderen goed te bespreken en uit te leggen. We streven er naar om uitjes te bedenken die de ouders niet zo snel met hun kinderen doen. Een mogelijkheid is ook om een gast, of workshop naar de Berenboot toe te halen of bij een andere locatie aan te sluiten. Vorig jaar is de hele BSO groep naar de Rietpluim gegaan voor een theater workshop en in de zomer naar VZOD voor een gezamenlijke sportdag.

Ontwikkelen eigen identiteit

Kinderen wordt geleerd dat het niet erg is om fouten te maken, er wordt niet gelachen om een fout, proberen is leren. De kinderen kunnen zich ontwikkelen in dat wat ze leuk vinden, goed in zijn. Ze ontdekken ook wie ze zijn, uit welk gezin ze komen, dat het gezin van vriendjes anders kan zijn, dan dat ze zelf hebben. We maken hierbij gebruik van het thema ik en jij, uit Piramide, in dit thema ga je met de kinderen kijken naar je spiegelbeeld en proberen we ook het verschil te laten zien. Er zijn kinderen met lang haar of kort haar, een lichte of een donkere huid, en hoe groot ben je. Zo zie je de verschillen en leer je respect te hebben voor iedereen ongeacht hoe je eruit ziet.

3. Met elkaar; bevorderen van de sociale competenties van kinderen

Kinderen zijn bij Solidoe altijd in een groep. De medewerkers zorgen dat het veilig is in de groep en dat kinderen zich onderdeel voelen van de groep. Kinderen kijken graag naar elkaar, leren van elkaar, doen elkaar na en spelen samen. We moedigen vriendschappen aan en respecteren die, en we hebben aandacht voor het omgaan met conflicten. Er zijn vertrouwde, gezellige groepsrituelen.

We begeleiden kinderen in het omgaan met elkaar en brengen hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden bij. Dat helpt ze om relaties met anderen te kunnen opbouwen en onderhouden. Sociale vaardigheden (competenties) zijn bijvoorbeeld, het je in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, omgaan met conflicten en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

Met elkaar bij de Berenboot

Emoties en gevoel

Ieder kind is uniek en wordt geaccepteerd zoals hij/zij is. De pedagogisch medewerkers hebben een open houding zonder een oordeel te vellen, tegenover kinderen, ouders en collega's. Er wordt geïnvesteerd in het opbouwen van een vertrouwensband met de kinderen. Het is belangrijk om het kind te laten merken dat hij/zij gehoord wordt en dat je aandacht voor hem/haar hebt. De pedagogisch medewerker zoekt actief contact met het kind, door interesse te tonen in wat het kind bezig houdt en daarover met het kind in gesprek te gaan.

Alle soorten vragen worden eerlijk behandeld, over seksualiteit, dood en bijvoorbeeld ziekte. Het team van de Berenboot heeft een open houding naar ouders toe, alles moet gezegd kunnen worden, ook als er dingen niet goed gaan met een kind. We vinden het prettig als ouders zelf ook open staan voor feedback. We communiceren eerlijk over hoe het met het kind gaat, wederzijds vertrouwen is hierbij erg belangrijk. Klachten en opmerkingen van ouders worden serieus genomen en indien mogelijk opgelost.

Kinderparticipatie

We vinden het belangrijk dat kinderen betrokken worden bij wat er op een dag gebeurt. We kijken goed hoe een kind binnenkomt, welke verhalen hij/zij verteld en spelen daar zo goed mogelijk op in. Bij kleine conflicten onderling proberen we zoveel mogelijk dat de kinderen dit zelf oplossen en stellen daar waar nodig open vragen.

De BSO kinderen houden een paar keer per jaar een kindervergadering waarbij gezamenlijk wordt besproken hoe bijvoorbeeld het vakantie programma eruit gaat zien of welk speelgoed de kinderen graag willen aan laten schaffen. Vorig jaar is samen met de kinderen gekeken naar de indeling van de ruimtes en welke workshops de kinderen willen volgen. Diverse praktische inrichting tips zijn uitgevoerd en de vraag naar workshops is uitgevoerd. Er worden workshops gegeven zoals Yoga en Stop-motion films maken, binnenkort volgen er nog meer.

4 In de wereld; omgaan met normen en waarden

We staan midden in de wereld. We dragen waarden en normen over, zoals je inleven in anderen en rekening houden met anderen, en ook besef hebben van verschillen tussen mensen (diversiteit) en die verschillen respecteren. Ook hechten we waarde aan tradities en rituelen.

Kinderen worden opgevoed door hun ouders. Solidoe draagt hier ook een steen(tje) aan bij. Het overdragen van normen en waarden (socialisatie) is hier onderdeel van. Belangrijk zijn waarden zoals verantwoordelijkheid nemen, zorgen voor saamhorigheid, iets samen doen met andere kinderen. Deze waarden laten onze medewerkers zelf zien in hun handelen. Daardoor zijn ze een voorbeeld voor de kinderen. We stimuleren de kinderen om op een open manier kennis te maken met waarden en normen, zodat ze respectvol omgaan met anderen en actief meedoen in de maatschappij

In de wereld bij de Berenboot

Samenspelen

Voor elke leeftijd bieden we de gelegenheid om te spelen in verschillende hoeken, zoals een keukenhoek, een poppenhoek, bouwhoek en een lees hoek. Hierdoor kunnen de kinderen hun fantasie de vrije loop laten gaan. Ook voor de kleine kinderen is er een hoek waar ze op hun eigen niveau de wereld om zich heen kunnen ontdekken. Er is een ruim aanbod in baby ontdekspeelgoed en echte materialen. De BSO heeft de beschikking over een eigen atelier en een chillkamer met computer.

Samenspelen gebeurt door de groep in kleinere groepjes te verdelen en elk groepje te helpen met het opstarten van een spel of mee te spelen. Bijvoorbeeld samen een treinrails leggen, vadertje en moedertje spelen, samen verkleden en dansen enzovoort. Het gedrag van de kinderen wordt positief benoemt en er worden complimenten gegeven.

De eetmomenten worden verschillend ingevuld, bij de baby's wordt het ritme van het kind gevolgd. Bij de oudere kinderen wordt de groep vaak in tweeën gedeeld zodat er voldoende aandacht is voor het eten en drinken. De kinderen kiezen zelf wat zij eten en maken het ook zelf klaar als dat past bij de leeftijd/ontwikkeling.

We laten de oudere kinderen de kleinere kinderen helpen met bijvoorbeeld, jassen en schoenen aantrekken, uitkleden voor het slapen gaan bij het kinderdagverblijf, handjes geven als we naar buiten gaan.

Als twee kinderen onenigheid hebben over iets, dan proberen we eerst of ze het conflict zelf kunnen oplossen, als dat (nog) niet lukt, bieden de pedagogisch medewerkers ondersteuning. Bij ruzie en ongewenst gedrag leren we de kinderen te zeggen; stop hou op, dat wil ik niet.

Ook leren we de betekenis hiervan voor beide kinderen. We vragen het kind om naar de emoties van het gezicht van de ander te kijken om zo bewust te worden van hun gedrag. Kinderen moeten ook alleen kunnen zijn op het moment dat ze niet samen willen spelen. Ze kunnen dan zelf kiezen om even in de leeshoek te zitten of zelfstandig aan tafel met bijvoorbeeld een puzzel.

Spelen bij de andere groep

Samenwerking is erg belangrijk, ook onderling tussen de pedagogisch medewerkers uit de teams. Er vindt overleg plaats over de uitwerking van de gezamenlijke activiteiten. De kinderen worden ook dagelijks betrokken bij alle handelingen die de pedagogisch medewerkers doen, zoals de tafel dekken, schoonmaken, spullen naar de keuken brengen en het opruimen. De kinderen vinden het leuk om te helpen en ze leren tegelijkertijd om samen te werken.

De deuren zijn bijna altijd open of zijn afgeschermd met een hekje wat de oudste kinderen zelf open kunnen maken. De peuters van de bovenetage kunnen zelf kiezen waar zij spelen. Uitgezonderd de

eten en drinkmomenten kunnen de kinderen ook spelen bij de andere groep. De gymzaal kunnen zij gebruiken als de deur open staat, dit bepalen de pedagogisch medewerkers.

Alle 0-4 jarige groepen werken volgens het stimuleringsprogramma VVE (voor- en vroegschoolse educatie). Dit houdt in dat kinderen op jonge leeftijd meedoen aan educatieve programma's. Om de vier weken werken wij met een nieuw thema.

De VVE activiteiten vinden plaats om de kinderen te stimuleren in de ontwikkeling. Voor elke leeftijd worden verschillende activiteiten georganiseerd. De oudere kinderen van de groep bieden we gedurende de dag een gerichte activiteit aan, dit om de kinderen te prikkelen en te stimuleren. Activiteiten kunnen zijn: een spel, een kring spelletjes, een knutselactiviteit of voorlezen.

Tijdens de rustige momenten op de dag, wordt er bijvoorbeeld gekleurd, gekleed of gebouwd. Voor elke leeftijd bieden we de gelegenheid om te spelen in verschillende hoeken, zoals een keukenhoek, een poppenhoek en een leeshoek. Hierdoor kunnen de kinderen hun fantasie de vrije loop laten gaan.

Ook voor de jongste kinderen op de KDV groepen is er een afgeschermd hoek waar ze op hun eigen niveau de wereld om zich heen kunnen ontdekken. Er is een ruim aanbod in baby ontdekspeelgoed en echte materialen. Samenspelen gebeurd door de groep in kleinere groepjes te verdelen en elk groepje te helpen met het opstarten van een spel of mee te spelen. Het gedrag van de kinderen wordt positief benoemd en er worden complimenten gegeven.

We laten de oudere kinderen de jongere kinderen helpen met bijvoorbeeld, jassen en schoenen aantrekken, uitkleden voor het slapen gaan, handjes geven als we naar buiten gaan. Als twee kinderen onenigheid hebben over iets, dan proberen we eerst of ze het conflict zelf kunnen oplossen, als dat (nog) niet lukt, bieden de pedagogisch medewerkers ondersteuning. Bij ruzie en ongewenst gedrag leren we de kinderen te zeggen; stop hou op, dat wil ik niet. Ook leren we de betekenis hiervan voor beide kinderen. We vragen het kind om naar de emoties van het gezicht van de ander te kijken om zo bewust te worden van hun gedrag.

Op sommige momenten plannen de KDV en de peuteropvang gezamenlijke activiteiten. Er wordt op de verschillende groepen spel en ontwikkelingsstimulering aangeboden. Een voorbeeld van een gezamenlijke activiteit is voorlezen, dansen in de gymzaal of liedjes zingen, deze activiteiten worden gekoppeld aan het thema en meestal ook in verschillende leeftijdsgroepen. Voorlezen doen we dan bijvoorbeeld met alle kinderen van 2 jaar in de chillkamer en een boek wat past bij de leeftijd, daarna komen de kinderen van 3 jaar en wordt er een ander boek voorgelezen. Er gaat altijd 1 medewerker mee met de kinderen en kinderen die niet mee willen doen blijven uiteraard in de groep bij de medewerker die bij de andere kinderen blijft.

Tijdens het buitenspelen is er intensieve samenwerking tussen de groepen onderling, de taken worden afgestemd op elkaar. Als er kinderen niet naar buiten willen of ze kunnen om een andere reden niet naar buiten dan gaan er 2 medewerkers naar buiten van 2 verschillende groepen met kinderen van beide groepen. De binnenblijvende medewerker kan dan de baby voeden of spelen met de jongste kinderen en bij de slapende kinderen zijn.

De BSO kinderen komen lopend met de pedagogisch medewerkers vanuit school naar de Berenboot. Zij hebben een eigen speelterrein en kunnen ook gebruik maken van het voetbalplein bij school (samen met een pedagogisch medewerker.) en doen sport en beweegspelletjes in de poort naast het plein onder begeleiding.

De BSO kinderen hebben de beschikking over de hele etage en mogen spelen waar zij willen, alle ruimtes hebben een eigen functie. Buiten spelen de kinderen op hun eigen plein en als de 0-4 jarigen binnen zijn mogen zij ook op het grote plein spelen.

Soms gaan BSO kinderen ook op bezoek bij de KDV groepen, dit kan zijn bij een jonger broertje/zusje maar ook gewoon omdat het leuk is. Wat zij dan gaan doen kan variëren tussen voorlezen, een spelletje doen in de gymzaal of samen buiten spelen. Dit gaat altijd in overleg met de pm'ers van beide groepen, als een baby niet goed reageert op het zien van zijn broer/zus kan het zijn dat het een periode niet kan.

Een peuter die bijna naar de BSO gaat kan ook op bezoek gaan bij de BSO groep waar hij straks naar toe gaat.

Voor 2018 is het plan om met basisschool Samen Een afspraken te maken om ook samen kleinschalige kennismakingsactiviteiten te gaan organiseren voor de bijna 4-jarigen, buiten spelen of voorlezen zijn voorbeelden.